

Těžké poslání našich hraničářů

-jvk- Ovzduší a poměry, ve kterých žijí naši čeští hraničáři ve zmíněném území nejsou nikterak záviděníhodné. Těžká služba, drahota, - nenávisť některých Henleinovců po línkou zfanatisovaných občanů německé národnosti, kteří stále pošilhávají za hranice - o uvědomělých českých veřejně pracujících vedou „černé knihy“ - toť úděl českých úředníků, zřízenců a malých živnostníků v těchto krajích. Už mnoho se o těchto bolestech namluvalo a napsalo, ale zdá se, že poměry jsou čím dále horší. České sebevědomí, vlastenecké nadšení v našem národě klesá. Rádi se opíjíme po cizích vzorech, holdujeme sportu, atd., a zde je nejlépe vidět, jak to národu škodí. Vlastence najdeme pomalu jen v pohraničí mezi českými obyvateli. Najdeme zde i přes různá politická nepřátelství více spospolnosti a přátelství, ale je potřeba mravní a hmotné podpory těchto lidí z vnitrozemí. Nelze stále jen mluvit a psát, je také potřeba pro hraničáře a jejich rodiny něco dělat.

V prvé řadě měl by stát své úřady a podniky zde obsazovat výhradně spolehlivými českými lidmi a německé zaměstnance přeložit do českých míst, kde by se řádně naučili státnímu jazyku. Tito ve svém okolí často podléhají agitaci, směřující proti našemu státu a nejsou proto vždy tak spolehliví, jak zájem státu vyžaduje. Budou-li úřady a státní podniky obsazeny českými lidmi, zvýší se pre-

stíž státu, vzroste sebevědomí a posílí se tím střední živnostenský stav, který je trvalým a spolehlivým živlem. Němci pak v českém území budou své povinnosti ke státu a občanům vlivem prostředí konati řádně tak, jak toho suverenity státu vyžaduje.

Dalším požadavkem zcela oprávněným jest vyrovnání nejen ve státních úřadech, ale i vyrovnání a přijímání českých zaměstnanců do samosprávných úřadů a podniků ve zmíněném území, procentuálně podle počtu českého a německého obyvatelstva. A to je nutno udělati zákonem, a mělo by se tak státi právě v letošním jubilejním roce.

Stát by měl dále vykupovat půdu a kolonizovat českými zemědělci, kteří by se zde trvale usadili a tvořili spolehlivý kádr v nehorších chvílích. Za nimi přišli by živnostníci a tak by nám v těchto místech vyrůstaly ostrovy generací, věrně státu oddaných.

Je nutno také uvažovat o využití pozemků na místě vyčerpaných dolů a proměnit toto území v pole a luka, kde by se český živel mohl usadit. Nabylo by tak zaměstnání desítky nezaměstnaných lidí, ubýlo by státu břemena a posílil by se český živel. Jelikož kraj není zemědělský, ale vět-

šinou průmyslový, nebo lázeňský, musí se největší část potravin dovážeti a už touto dopravou se životní podmínky zdražují a státní zaměstnanci zde živoří, zvláště když porovnáme v takovém Chebu anebo Podmoklech příjmy našich železničních zřízenců a zřízenců z Ríše, a stát by měl proto zdejší své zaměstnance lépe honorovat, aby služba byla konána s láskou a nebyla pokládána za

trest. Dobře situovaní zaměstnanci si mohou koupiti anebo postaviti domek, a usaditi se trvale a nebudou se stále domáhati přeložení do vnitrozemí.

Hospodářské zabezpečení hraničářů, jejich kulturní vyspělost a morální podpora národa, toť nutná podmínka života věrných strážců hranic, na které bude možno spoléhati v dobách dobrých i zlých.

Pro svorné soužití

Vydavatelstvem Svatováclavské Stráže byl jsem požádán o příspěvek do čísla téhož časopisu, věnovaného našim hraničářům. O čem mám psát? Popisovatí budu našich českých hraničářů, ukazovatí na útik, který se jim ze strany našich německých spolekbanů děje tam, kde tito uchvátí moc do svých rukou? Byl by to hodně obsáhlý předmět a pro většinu čtenářů snad i vitaný, ale já nemíním se podobnými věcmi zabývatí. Vždyť té vzájemné nevráživosti, těch vzájemných bojů je ve světě tolik, že křesťanský, anebo alespoň lidský citlivému člověku nad tím srdce usedá. Lito jest mi zástupu, tato slova Kristova mohli bychom často aplikovati i na naše hraničáře. Tak často namane se

mi myšlenka: Což pro Bůh, musí stále Němec nenávidět Čecha, anebo Čech Němce? Nebylo by snad možné, aby tito dva žili pospolu jako bratři, anebo jako přátelé bez nenávisť a nepřátelství? Vím z vlastní zkušenosti, že by to možné bylo. Jako asi sedmnáctiletý mladík obdržel jsem zaměstnání v Pruském Slezsku. Uměl jsem sotva několik německých slov a proto dorozumívání bylo hodně obtížné, což ale nikterak nevedlo přátelstvím stykům. Pán, u kterého jsem byl zaměstnán, měl v závodě jako praktikaanta, syna jednoho obchodníka, s nímž byl v obchodním styku. Byl asi ve stejné věku a stýkali jsme se dosti často. Jednou, nevím zda ve zlém úmyslu, nazval mne českou opicí. Němečtí spoludělníci byli by ho za to, ač se to jich netýkalo, citelně ztrestali a pán závodu pohrozil mu, že musí okamžitě opustit dům, stane-li se to ještě jednou. Bvl bych lhářem kdybch tvrdil, že mi proto, že jsem byl Čechem, číněno bylo sebe menší příkoří, naopak těšil jsem se všeobecné vážnosti u všech Němců, s nimiž jsem se stýkal. To bylo právě v té době, kdy u nás v Liberci němečtí fanatikové krvavě znásilňovali Čechy proto, že se korporativně chtěli zúčastniti uvítání svého panovníka, císaře Františka Josefa. Pátráme-li potom, kdo asi je tím zloduchem, který rozsévá zášť a nenávisť mezi jednotlivými kmeny různých národností, přijdeme k úsudku, že to je špatný, pravdy se šířící tisk. Poznal jsem to také tenkrát na tammním německém, v kraji tom vycházejícím časopise. Jednalo se o následující případ. Na české straně Krkonoš, v malé vesničce, vypukl oheň, který podle zprávy tamního časopisu měl ukládné založit český člověk. Co to bylo psaní o „Czechische Unverschämlichkeiten“, o české nestydatosti a pomalu celý český národ číněn za případ odpovědným. Na konec se pak ukázalo, že případ uděl se v úplně německé vesnici a pachatelem nebyl Čech, ale Němec. A o této opravdové německé nestydatosti, dočtyň časopis již nepsal. Než jako křesťan musíme býti spravedliví a proto nutno přiznati, že i někteří takové Češi, nesou také vinu, na některých nezdravých poměrech. Uvádím opět případ z vlastní zkušenosti: Šel jsem z domova do Pruského Slezska přes Krkonoše a sešel se s člověkem, Čechem, který jsa v Německu zaměstnán, viděl v Německu jen věstoň nejlepší a svoji vlast, svůj český národ nespravedlivě posuzoval a odsu-

Víra Svobodová:

Národní vlajka

(Zhudebněno prof. Jar. Fialou jako smíšený sbor.)

Jsem vlajka národa —
jsem výkřik jeho síly,
jsem úsměv, vzpomínka,
naděje hradba jsem —
červená, modrá, bílá.

Jsem červená —
jsem barva, která hoří,
jsem plamen nadšení, odvaha hrdinů,
v srdci drahného národa od věků
kvetla jsem
jak růže z purpuru,
jsem výkřik krev, jsem píseň boje,
kovová polnice —
jsem strážný oheň na hranicích země.

Jsem bílá —
Křídlatá jsem a snáh,
čistoty, míru, světlým květem jsem,
Národa neposkvrněná čest,
štěstí a práce velikých dnů,
na cestách lidu čistě světlou jsem.

A modrou nebo jsem, jež zachyceno
zemí,
radostná naděje budoucích dnů,
jsem hvězda národa, jsem blankyt nad
všemi městy,
nad horami a lesy —
jsem dík svobodně země věčnému nebi,
jsem srdcem zvanou, který zlatě zpívá.

Jsem vlajka národní, rozkvetlá v srdci
země,
jsem růže, světlo, naděje úsměv jsem,
Jsem červená, jsem modrá a jsem bílá.

Několik slov hraničářům

Nyní se mnoho píše o hraničářích a zdá se, že se o hraničáře zajímá kde kdo a skoro by se řeklo, že jsou nejváženější částí národa a státu. Když to bude trvat dále a ustavičně, nemůžeme a nebudeme proti tomu nic namítat. Již proto ne, že snad žádný stát na světě nemá tak krásné hranice jako Československo a musí být cíl na nich stát a je bránit. Ne s puškou v ruce, doufejme, že toho nebude v dohledné době třeba, ale řádným plněním povinností. V době míru není lepší obrany státu a jeho hranic. Diváme-li se na hraničářský problém s tohoto hlediska, chápeme nejen odpovědnost hraničářů, nýbrž i povinnost státu k nim.

Minulost česká zná hrdinnost hraničářů. Chodů a že cítíme velikost té minulosti, je patrné z toho, že ji ve školách, v tisku ukazujeme těm, na nichž spočívá budoucnost, svým dětem, které milují „Psohlavce“. Říkám: milují a říkám: Děti. To znamená, že ji milují i dospělí, jinak by tu lásku nevštěpovali malým. Nuže, Chodové byli věrní, byli pociťovali a lnuili celým svým srdcem k lesům, pralesům, které jim představovaly krásu vlasti. Stále stromy, pevně a hluboko zakořeněné v zemi, hýčkáající na svých kořenech mechem pokryté kameny, ne kameny, nýbrž balvany, mluvily jim řečí o neznitelnosti celého národa, jehož krev procházela i jejich srdcem. Při tom byli Chodové chudí, těžce si dobořovali chleba, ale měli jedno nesmírné bohatství: Byli to lidé víry a jejich hrdina Kozina, ve chvíli, kdy již měl stát před soudem Božím, na víře založil svoji spravedlnost: Lomikare, Lomikare, do dne a do roka... Sedlák snad nikdy ve svém životě, i když žije 90 let, nevykřikne slova: spravedlnost, jako nevykřikne slova: víra. Musil by jenom ustavičně opakovat: Žiji. Život je mu ve víře a to stačí na všechno. A poněvadž základnou lásky je víra, nedivme se, že Chodové byli tak věrní.

Na tento základ se u nás zapomnělo a zapomnělo se na něj i na hranicích. A chtějí-li naši hraničáři, naši věřící hraničáři, jimž píši tyto řádky, být hradbou, pak musí stůj co stůj, přetvořiti prostředí ve smyslu chodském. Poněvadž sever Čech rychlým rozvojem průmyslu ztratil víru i sílu z víry tryskající, jest povinností našich lidí, vrátit mu ji. Je to těžký úkol, nesmírně těžký, ale věřící hraničář jej na sebe musí vzít a musí se postarat, aby byl proveden.

Z toho plynou další povinnosti. První z nich je, že musíme spojovat, sjednocovat, tvořit tábor, ve kterém vždycky zvířeti nad denními a malichernými starostmi a roztržkami zájem celku, vlasti, národa, státu. Je smutným zjevem v obcích a městech na hranicích, že Češi jsou rozpoltní, že spolu nedrží a nejdou. Jsou tam strany jako ve vnitru země, ale je tam ještě něco dalšího, a to vzájemné nepřátelství. Co se odbyde ve vnitrozemí ve spolku nebo ve spolicích, tam to má ohlas nejen v celé veřejnosti, nýbrž i u ne-

Hlavní název: **Svatováclavská stráž**

Autor: **Věra Procházková**

Názvy článků: **Pro svorné soužití, Poctivý Chod, Jaký mají cíl naši Němci?, Střadatelský kroužek v Orle**

Stránky: **[1], [2], [3], [4]**